

แบบสรุปรายงานวิจัย

1. ชื่อเรื่อง รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เหมาะสมเพื่อความยั่งยืนในพื้นที่ ตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

2. รายชื่อนักวิจัย

2.1 หัวหน้าโครงการวิจัย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จันทิราพร ศิรินนท์

2.2 ผู้ร่วมวิจัย :

2.2.1 นักวิจัยภายในมหาวิทยาลัย : อาจารย์ฐิติพร วรฤทธิ

2.2.2 นักวิจัยภายนอกมหาวิทยาลัย : คุณพัชรารวรรณ อาจหาญ

2.2.3 นักวิจัยในพื้นที่ : คุณประจิม ศรีสุวรรณ นักพัฒนาชุมชน และคุณบุญจันทร์ สุวรรณสิงโส ประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดบุรีรัมย์

2.2.4 นักศึกษา : นางสาวสุวิมล เมียดเตียบ และนางสาวพรวัลย์ อุ่นอุรา สาขาวิชาการจัดการ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์

3. ความเป็นมา

ระบบสวัสดิการของสังคมไทยมีลักษณะเป็นชุมชนสวัสดิการฐานปัจเจก บำนาญและบำนาญมีบทบาทสำคัญในการจัดสวัสดิการของชุมชน จนมาสู่ยุคที่รัฐบาลมีบทบาทในการจัดสวัสดิการให้แก่ประชาชนตามความจำเป็นของกลุ่มคนที่สมควรได้รับการสงเคราะห์ เช่น สวัสดิการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุการบำบัดคนพิการ ศูนย์สงเคราะห์เด็ก ตลอดจนการสงเคราะห์ผู้พิการและผู้ด้อยโอกาสในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งที่ดำเนินการโดยกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งเป็นสวัสดิการในลักษณะสงเคราะห์ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและใช้งบประมาณจำนวนมาก (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, 2555) แต่อย่างไรก็ตามการจัดสวัสดิการโดยหน่วยงานภาครัฐนั้นไม่ได้ครอบคลุมผู้ที่อยู่นอกระบบและผู้ที่ขาดโอกาสไม่สามารถเข้าถึงระบบสวัสดิการของรัฐได้ในยามที่มีความทุกข์ยากในชีวิต ดังนั้นสวัสดิการชุมชนในระดับท้องถิ่นจึงเป็นระบบการจัดสวัสดิการที่เริ่มมีความแพร่หลายที่จะนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดีที่มีความมั่นคงในสังคม (ปีทมาวดี โพนนกุล ชูชุกิ, 2552) โดยกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นสวัสดิการที่เกิดจากการรวมตัวของประชาชนในพื้นที่เพื่อจัดสวัสดิการแก่ชาวบ้านด้วยตนเอง เช่น กองทุนสวัสดิการในระดับหมู่บ้านและตำบล ซึ่งเกิดขึ้นด้วยความสมัครใจและมีเป้าหมายเพื่อดูแลซึ่งกันและกันของคนในชุมชนตั้งแต่เกิดจนตายบนพื้นฐานของเอื้ออาทรต่อกันตามแบบวัฒนธรรมไทย

กองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นกองทุนที่เกิดจากการรวมตัวของประชาชนในพื้นที่ด้วยความสมัครใจบนพื้นฐานของความเอื้ออาทรต่อกัน เป็นกองทุนที่ทุกคนร่วมกันเป็นเจ้าของ ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสมาชิก มีความยืดหยุ่น เปิดเผย โปร่งใส ตรวจสอบได้ เพื่อนำไปสู่ความมั่นคงยั่งยืนและดูแลชาวบ้านด้วยกันได้ทุกเพศทุกวัยตั้งแต่อยู่ในครรภ์จนถึงตาย ซึ่งหากชุมชนมีการจัดสวัสดิการที่ดีโดยการรวมกลุ่มของคนในชุมชนโดยชุมชนเองแล้ว จะเกิดแรงผลักดันที่ดีในการระดมเงินจากภายในให้คนในชุมชนมีความปรารถนาที่จะช่วยเหลือ

ดูแลซึ่งกันและกันก่อให้เกิดเป็นความมั่นคงยั่งยืนในระยะยาว ส่งผลให้สวัสดิภาพและสวัสดิการของสังคมนั้น ๆ มีความเข้มแข็งตามมา (สมคิด แก้วทิพย์, 2554, หน้า 2-3) กองทุนสวัสดิการตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ก็เป็นหนึ่งในที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการเงินในชุมชน เริ่มก่อตั้งเมื่อวันที่ 1 มิถุนายน 2554 มีสมาชิกแรกตั้งจำนวน 1,294 คน จากประชากรจำนวน 16 หมู่บ้าน มีเงินกองทุนครั้งแรกที่จัดตั้งจำนวน 86,420 บาท ปัจจุบันมีสมาชิกทั้งหมด จำนวน 4,061 คน เงินสดในบัญชีธนาคาร จำนวน 3,926,394 บาท กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ มีหน่วยงานที่สนับสนุนการจัดตั้ง ได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลเมืองบัว, ศูนย์พัฒนาสังคม หน่วยที่ 67 จังหวัดสุรินทร์, สสว.5 จังหวัดนครราชสีมา, สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสุรินทร์ และสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (พอช.) กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ เป็นกองทุนที่เกิดจากการจัดตั้งกลุ่มสัจจะออมทรัพย์เพียงวันละ 1 บาท สวัสดิการที่ได้รับครอบคลุมการดำเนินชีวิตทุกช่วง (ตลอดชีวิต) มีการบริหารงานโดยคณะกรรมการกองทุนซึ่งเป็นตัวแทนจาก 16 หมู่บ้าน มีกฎระเบียบข้อบังคับที่ชัดเจน รายงานผลการดำเนินงานต่อสาธารณะทุกเดือน มีคณะกรรมการในการตรวจสอบการดำเนินงาน จาก การลงพื้นที่เมื่อวันที่ 11 มกราคม 2560 พบว่าการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเมืองบัว เมื่อ ดำเนินไปสักระยะหนึ่งเริ่มประสบปัญหาในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการล่าช้าในการส่งเงินเข้ากองทุนจะต้องใช้ระบบของการโทรศัพท์ตามเพื่อที่จะได้นำเงินมาส่งให้ทันต่อเวลา ปัญหาการเพิ่มขึ้นของสมาชิกของกองทุนสวัสดิการยังไม่มากพอ ปัญหาด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบริหารจัดการ ปัญหาการกำหนดบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน จากปัญหาดังกล่าว และความเข้มแข็งของกองทุนสวัสดิการที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการควรที่จะมีรูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เหมาะสมเพื่อความยั่งยืนในเขตพื้นที่ตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ โดยเน้นที่กระบวนการค้นหารูปแบบการบริหารจัดการที่มีความเหมาะสมกับกองทุนสวัสดิการชุมชน ผลลัพธ์ที่ได้กองทุนสวัสดิการชุมชนสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนให้มีความเข้มแข็งและอย่างยั่งยืนต่อไป

4. วัตถุประสงค์

- 4.1 เพื่อศึกษาลักษณะของการดำเนินงาน ปัญหาของกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์
- 4.2 เพื่อศึกษาการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตพื้นที่ตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์
- 4.3. เพื่อศึกษารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เหมาะสมเพื่อความยั่งยืนในเขตพื้นที่ตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

5. ขอบเขตการดำเนินงาน

ขอบเขตด้านเนื้อหา ได้แก่ ลักษณะการดำเนินงาน ปัญหาของกองทุนสวัสดิการชุมชน การบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน และรูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

ขอบเขตด้านพื้นที่การศึกษา ได้แก่ กองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ประกอบด้วย จำนวน 16 หมู่บ้าน ได้แก่ บ้านเมืองบัว บ้านโนนกลาง บ้านชาด บ้านเมืองไผ่ บ้านโคกสะอาด บ้านโนนสังข์ บ้านสระแก้ว บ้านกระพุ่ม บ้านโพธิ์ห้วย บ้านยางป้อฮี บ้านบุตาโสม บ้านกระทะ บ้านหัววัว บ้านเหล่ายาว บ้านยางป้อเทศ บ้านโพธิ์เงิน

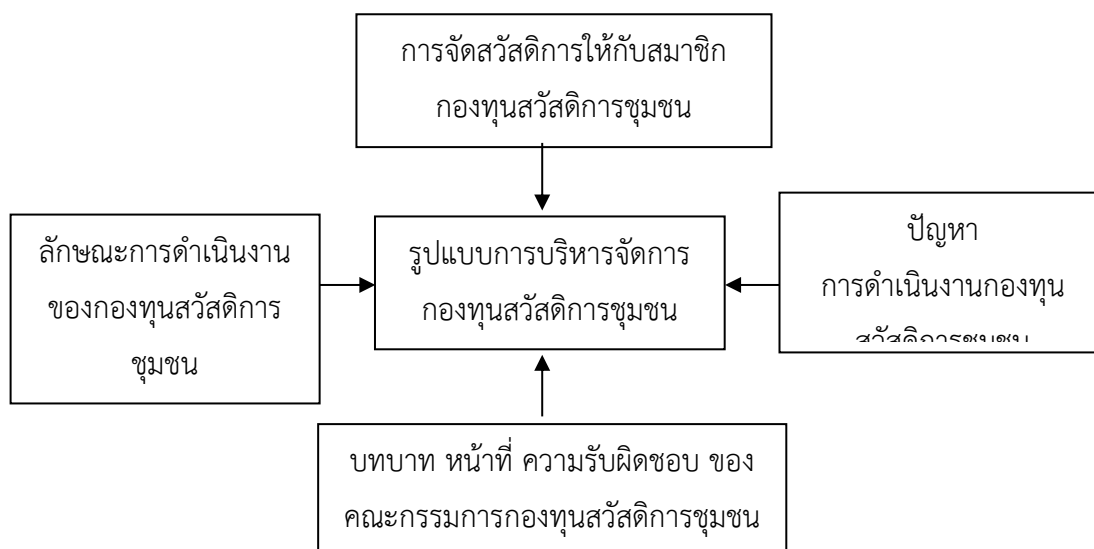
กลุ่มเป้าหมายผู้ให้ข้อมูล/ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ คณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์, ตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) และคุณประจิม ศรีสุวรรณ นักพัฒนาชุมชน

ขอบเขตด้านตัวแปร ได้แก่ ตัวแปรต้น ประกอบด้วย ลักษณะของการดำเนินงาน ปัญหาของกองทุนสวัสดิการชุมชน บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน การจัดสวัสดิการให้กับสมาชิกกองทุนสวัสดิการชุมชน ส่วนตัวแปรตาม คือ รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

6. ประเด็นหลักในการทบทวนวรรณกรรม/กรอบแนวคิดการวิจัย

- 6.1 แนวคิดเกี่ยวกับสวัสดิการชุมชน
- 6.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการบริหารจัดการ
- 6.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับกองทุนสวัสดิการชุมชน
- 6.4 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

กรอบแนวความคิดการวิจัย

7. วิธีดำเนินการ

แบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ การดำเนินงานมีขั้นตอนที่สำคัญ คือ

ระยะที่ 1 ระยะเตรียมการ

1. ประสานงานกับ อบต. เมืองบัว และชุมชน (เตรียมพื้นที่ เตรียมคนทำงาน)
2. ดำเนินการสร้างร่วมมือในการดำเนินงานวิจัยกับภาคีเครือข่าย
3. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการบริหารจัดการกองทุน

สวัสดิการชุมชนที่เหมาะสมเพื่อความยั่งยืน

ระยะที่ 2 ระยะปฏิบัติการ

1. ทีมวิจัยร่วมกับชุมชนทำการทบทวนโจทย์วิจัยร่วมกัน
2. จัดประชุมชี้แจงทำความเข้าใจโครงการแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในชุมชน
3. ศึกษาลักษณะการดำเนินงาน ปัญหาและอุปสรรคของกองทุนสวัสดิการชุมชน
4. ศึกษาและวิเคราะห์กระบวนการบริหารจัดการของการบริหารกองทุนสวัสดิการชุมชน
5. ศึกษารูปแบบการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนร่วมกับประธานกองทุนและผู้ที่เกี่ยวข้อง

เกี่ยวข้อง

6. วิเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการของกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เหมาะสมเพื่อความยั่งยืน

ในเขตพื้นที่ตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์

7. นำรูปแบบที่ได้จากการวิเคราะห์ร่วมกันระหว่างทีมนักวิจัย นักศึกษา อบต.และชุมชน

เป้าหมาย นำเสนอต่อคณะกรรมการกองทุนฯ

ระยะที่ 3 ระยะสรุปผล/ประเมินผลการศึกษา

1. ทีมนักวิจัย วิเคราะห์ สังเคราะห์ สรุปผล เพื่อนำข้อมูลรูปแบบการบริหารจัดการของกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เหมาะสมเพื่อความยั่งยืน นำเสนอข้อมูลให้กับชุมชนเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลคืนให้กับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง

2. วิเคราะห์ผล สรุปผล และจัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูลโดย การสนทนากลุ่ม (Focus groups) ระดมความคิดเห็นจากผู้ให้ข้อมูลที่เป็น Key informant และการสัมภาษณ์ (Interview) กลุ่มผู้ให้ข้อมูล/แหล่งข้อมูล ได้แก่ ตัวแทนจากองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) คุณประจิม ศรีสุวรรณ นักพัฒนาชุมชน และคุณบุญจันทร์ สุวรรณสิงโส ประธานกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดบุรีรัมย์

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ การสนทนากลุ่ม (Focus groups) และการสัมภาษณ์ (Interview)

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การพรรณนาจากข้อมูลของการสนทนากลุ่ม (Focus groups) และการสัมภาษณ์แบบการมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้อง

8. ผลการวิจัย

ผลการวิจัยที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และตัวชี้วัดของโครงการ จำแนกเป็น 3 ส่วน ได้แก่

1. ลักษณะการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชน มีคณะกรรมการดำเนินงานโดยได้รับการคัดเลือกจากสมาชิก มีการศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกองทุนอื่น มีการจัดทำระเบียบข้อบังคับกองทุน มีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจเรื่องกองทุนสวัสดิการชุมชนกับชาวบ้าน ปัญหาในการดำเนินงานที่พบ ได้แก่ การสืบทอดของคนรุ่นใหม่ในการทำงานกองทุนค่อนข้างน้อย คณะกรรมการบางคนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ผู้นำและคณะกรรมการบางคนมีหลายตำแหน่งทั้งในชุมชนและนอกชุมชน เครื่องมือและอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ทางการเงินยังไม่สามารถตอบสนองต่อการบริการที่รวดเร็วให้กับสมาชิกได้ และเครือข่ายของการสนับสนุนหรือการช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนขาดความต่อเนื่อง

2. การบริหารจัดการของกองทุนสวัสดิการชุมชน มีการจัดโครงสร้างการบริหารงาน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร มีการจัดประชุมผลการดำเนินงาน 6 เดือนต่อครั้ง มีการวางแผนก่อนการทำงาน มีการอบรมให้ความรู้กับคณะกรรมการในการปฏิบัติงาน มีระบบการรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการและสมาชิกกองทุน มีการจัดทำทะเบียนประวัติสมาชิก และมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนสวัสดิการชุมชนให้กับสมาชิกและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ โดยจัดทำเอกสารแผ่นพับ วิทยุชุมชน หอกระจายข่าว

3. รูปแบบการบริหารจัดการกองทุน ควรมีการวางแผนการดำเนินงานทั้งแผนระยะสั้น แผนระยะปานกลาง และระยะยาว เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการกองทุน จัดทำทะเบียนสมาชิก บัญชีรับ-จ่าย โดยใช้ระบบเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองต่อการปฏิบัติงานและการให้บริการ ติดตาม/ประเมินผลการทำงานของคณะกรรมการ ศึกษาดูงานกองทุนอื่น อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ทำการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรคของกองทุน จัดเครื่องมือและอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน พัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการกองทุน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกมากยิ่งขึ้น

กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันและบทเรียนจากการดำเนินงาน ที่สำคัญ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับทีมนักวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์ โดยใช้กระบวนการและขั้นตอนทางการวิจัยแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับชุมชน เพื่อให้ทราบถึงลักษณะการดำเนินงาน ปัญหา/อุปสรรคของกองทุนสวัสดิการชุมชน การบริหารจัดการ และรูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อค้นพบในส่วนของปัจจัยเอื้อต่อความสำเร็จ/ข้อจำกัด ที่สำคัญ คือ ความมุ่งมั่นตั้งใจในการทำงานของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการ ทำงานด้วยความเสียสละ อดทน บริหารงานด้วยความโปร่งใส การมีส่วนร่วมของสมาชิกด้วยความเต็มใจ ระบบการบริหารจัดการมีการกระจายอำนาจไปยังตัวแทนคณะกรรมการหมู่บ้าน ส่วนข้อจำกัด เช่น การขาดความรู้และทักษะของคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการ อุปกรณ์เทคโนโลยีในการจัดทำระบบฐานข้อมูลของสมาชิก การให้ความรู้ความเข้าใจกับคนในชุมชนที่จะทำให้จำนวนสมาชิกและการบริหารจัดการมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น และการสร้างภาคีเครือข่ายสวัสดิการชุมชนอย่างต่อเนื่อง

9. สรุปผลการวิจัย

องค์ความรู้และนวัตกรรมจากงานวิจัย ค้นพบรูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เหมาะสมเพื่อความยั่งยืนในเขตพื้นที่ตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการสังเคราะห์ระบบบริหารงานวิจัยและพันธกิจสัมพันธ์ของมหาวิทยาลัย เป็นการใช้กระบวนการวิจัยเพื่อสร้างสมรรถนะด้านงานวิจัยให้กับคณาจารย์ นักศึกษาในมหาวิทยาลัย สร้างองค์ความรู้เพื่อพัฒนาท้องถิ่น สร้างเครือข่ายความร่วมมือทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัยสู่การนำไปใช้ประโยชน์จริงในชุมชนท้องถิ่น

10. อภิปราย

รูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เหมาะสมเพื่อความยั่งยืนในเขตพื้นที่ตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ผลการวิจัยพบว่า 1) ลักษณะการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชน มีคณะกรรมการดำเนินงานโดยได้รับการคัดเลือกจากสมาชิก มีการศึกษาดูงานเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับกองทุนอื่น มีการจัดทำระเบียบข้อบังคับกองทุน มีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจเรื่องกองทุนสวัสดิการชุมชนกับ

ชาวบ้าน 2) การบริหารจัดการของกองทุนสวัสดิการชุมชน มีการจัดโครงสร้างการบริหารงาน แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบของคณะกรรมการอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษร มีการจัดประชุมผลการดำเนินงาน 6 เดือนต่อครั้ง มีการวางแผนก่อนการทำงาน มีการอบรมให้ความรู้กับคณะกรรมการในการปฏิบัติงาน มีระบบการรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการและสมาชิกกองทุน มีการจัดทำทะเบียนประวัติสมาชิก และมีการประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับกองทุนสวัสดิการชุมชนให้กับสมาชิกและผู้ที่เกี่ยวข้องได้ทราบ โดยจัดทำเอกสารแผ่นพับ วิทยุชุมชน หอกระจายข่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของภิญญาพัชญ์ นาคภิบาล และคณะ (2554) การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนในเขตพื้นที่อำเภอลาดหลุมแก้ว จังหวัดปทุมธานี พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชน โดยรวมมีการจัดทำและจัดเก็บเอกสารการเงิน-บัญชีและเอกสารอื่น ๆ อย่างเป็นระบบ การบริหารจัดการกองทุนฯ สามารถตรวจสอบได้ สมาชิกทุกคนมีส่วนร่วมช่วยกันตรวจสอบการดำเนินงานของกองทุนฯ สมาชิกส่วนใหญ่มีวินัยในการกู้ซึ่งมีระบบค้ำประกันในกลุ่มและส่งเสริมให้สมาชิกมีวินัยในการออม มีความรู้เกี่ยวกับกองทุนฯ โดยการศึกษาดูงาน อบรมแลกเปลี่ยนความรู้ในรูปแบบเครือข่ายการจัดสวัสดิการมีการจัดสรรผลกำไรแก่สมาชิกปีละครั้ง ส่วนปัญหาในการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดสุรินทร์ ได้แก่ การสืบทอดของคนรุ่นใหม่ในการทำงานกองทุนค่อนข้างน้อย คณะกรรมการบางคนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องของบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน ผู้นำและคณะกรรมการบางคนมีหลายตำแหน่งทั้งในชุมชนและนอกชุมชน เครื่องมือและอุปกรณ์ไม่เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน ระบบฐานข้อมูลคอมพิวเตอร์ทางการเงินยังไม่สามารถตอบสนองต่อการบริการที่รวดเร็วให้กับสมาชิกได้ และเครือข่ายของการสนับสนุนหรือการช่วยเหลือจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนขาดความต่อเนื่อง สอดคล้องกับงานวิจัยของลัดดา ลาวรรณ (2552) ได้ศึกษาปัญหาในการบริหารจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนขององค์กรบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ปัญหาการทดสอบความรู้ความเข้าใจในหลักการและแนวทางของนโยบายด้านกองทุนสวัสดิการชุมชนมีผลต่อการขับเคลื่อนดำเนินการของกองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นไปได้อย่างล่าช้า ไม่ได้มีการจัดการอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการกองทุนสมาชิกหรือประชาชนทั่วไปมีผลต่อการส่งเสริมให้เกิดความรู้ความเข้าใจและการประสานงานในการบริหารจัดการกองทุนและในส่วนปัญหาของประธานและคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการชุมชนมีปัญหามากที่สุด เนื่องจากการทำงานของคณะกรรมการบริหารกองทุนนั้นเป็นการทำงานแบบอาสาสมัครไม่มีค่าตอบแทนประจำ ส่งผลต่อเจตคติของบุคลากรที่รับหน้าที่เข้าบริหารงานกองทุนในส่วนของความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่เป็นสำคัญ และในด้านสมาชิกกองทุนปัญหาของนโยบายการบริหารงานของผู้บริหารกองทุนไม่มีความชัดเจนรวมถึงกฎระเบียบข้อบังคับที่ไม่ชัดเจนส่งผลต่อความเชื่อมั่นและการเข้าใจหลักการแนวทางปฏิบัติงานของกองทุน โดยเฉพาะความโปร่งใสของผู้บริหารและคณะกรรมการกองทุนซึ่งสมาชิกส่วนใหญ่ต้องการให้มีความโปร่งใสมีรายงานประจำปีเปิดเผยชัดเจนสามารถตรวจสอบได้ 3) รูปแบบการบริหารจัดการกองทุน ควรมีการวางแผนการดำเนินงานทั้งแผนระยะสั้น แผนระยะปานกลาง และระยะยาว เปิดโอกาสให้สมาชิกมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการบริหารจัดการกองทุน จัดทำทะเบียนสมาชิก บัญชีรับ-จ่าย โดยใช้ระบบเทคโนโลยีเพื่อตอบสนองต่อการปฏิบัติงานและการให้บริการ ติดตาม/ประเมินผลการทำงานของคณะกรรมการ ศึกษาดูงานกองทุนอื่น อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ทำการวิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหา อุปสรรคของกองทุน จัดเครื่องมือ

และอุปกรณ์ให้เพียงพอต่อการปฏิบัติงาน พัฒนาศักยภาพของคณะกรรมการกองทุน และสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอกมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับงานวิจัยของดิเรก ธรรมฤทธิ์ (2551) ศึกษารูปแบบการบูรณาการกองทุนสวัสดิการชุมชนในระดับตำบล พบว่า มีการจัดสวัสดิการในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับสมาชิก มีศักยภาพ มีความเข้มแข็ง มีงบประมาณสนับสนุน มีการบูรณาการในลักษณะเครือข่ายโยงกันเป็นเครือข่าย มีคณะกรรมการบริหารในระดับตำบลซึ่งเป็นตัวแทนของกองทุนชุมชนจากระดับหมู่บ้าน ทำหน้าที่ประสานงานระหว่างกองทุนต่าง ๆ ระดมทุนสวัสดิการชุมชน สนับสนุนกิจกรรมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการชุมชนในระดับตำบล มีระเบียบรองรับในการบริหารกองทุน มีการสำรวจจัดเก็บข้อมูลให้ครอบคลุมทั่วถึงไม่ให้เกิดการซ้ำซ้อน พร้อมจัดประเภทและเรียงลำดับความสำคัญเร่งด่วนในการให้ความช่วยเหลือให้ทันตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

11. ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

1. ควรมีการระดมเงินทุนเข้ากองทุนในรูปแบบอื่น เช่น การทอดผ้าป่า การนำเงินของกองทุนไปลงทุนดำเนินงานด้านวิสาหกิจชุมชน อาจอยู่ในรูปของร้านค้าชุมชน ฯลฯ และนำผลกำไรที่ได้มาจัดสวัสดิการให้กับสมาชิก

2. ควรมีการจัดเวทีประชุมทำความเข้าใจในการจัดทำสวัสดิการชุมชนของกองทุนเพื่อขยายฐานสมาชิกให้ครอบคลุมประชากรทั้งหมู่บ้านและตำบล

3. ควรมีการขยายประเภทสวัสดิการให้มากขึ้นเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของสมาชิก

2) ข้อเสนอเชิงนโยบาย

1. หน่วยงานภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญและความร่วมมือในการดำเนินงานกองทุนสวัสดิการชุมชนให้มีความเข้มแข็งอย่างเป็นระบบ และคอยให้คำแนะนำ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของกองทุนสวัสดิการชุมชนอย่างต่อเนื่อง

2. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดเวทีการแลกเปลี่ยนความรู้กับชุมชนที่มีลักษณะการบริหารจัดการกองทุนที่คล้ายกันและประสบผลสำเร็จ เพื่อที่ชุมชนจะได้นำความรู้ที่ได้มาปรับปรุงการบริหารจัดการกองทุนของตนให้ประสบผลสำเร็จ

3) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาการพัฒนาระบบการบริหารจัดการฐานข้อมูลของกองทุนสวัสดิการชุมชน ตำบลเมืองบัว อำเภอชุมพลบุรี จังหวัดบุรีรัมย์

2. ควรมีการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการของกองทุนสวัสดิการชุมชนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง